

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Landstinget. № 100.

Tolvte Session.

44de Møde.

Mandagen den 10de Decbr. Kl. 1.

(Fortsat.)

Ordføreren (fortsat): Det er efter Udvalgets Mening ikke rigtigt at paalægge Kirkeeereren en ny Byrde, som det ikke er afgjort, at han hidtil har været pligtig til at bære. Han har kjøbt sin Kirke, og der var ved Kjøbet dertil knyttet en udtrykkelig Forpligtelse. Det er denne Forpligtelse, som man vil udvide udover de Grændser, som den indeholdt. Statsmagten har solgt Kirken med en Byrde, nemlig Kirkens Vedligeholdelse, og den samme Statsmagt vil nu bagefter udvide denne Byrde saa betydelig, at det, den har solgt, svinder ind til at blive maastee et Intet, og dette finder jeg vilde ikke være forsvarligt; saaledes troer jeg ikke, at Statsmagten og den lovgivende Magt bør handle. Dersom jeg havde solgt Noget til en Mand med en Bestemmelse, som gjør mig det muligt siden, om jeg vilde benytte min Magt, at gjøre hele Eiendommen til Intet, vilde jeg dog finde mig hindret i at benytte den. Alle Kirker ere ikke i privat Eie, sagde den høitærede Minister; men mange Kirker ere i privat Eie, og det er disse Kirker, som Udvalget søger at tage i Forsvar mod en Bestemmelse, som vil gjøre Eiendomsretten i dette Forhold til en Illusion; thi dersom man vil følge den Fremgangsmaade efterhaanden at forsøge Byrden mere og mere, indtil der ingen Indtægter mere er tilbage, indseer jeg ikke an-

det, end at Eiendomsretten bliver illusorisk. Den høitærede Minister har paaberaabt sig, at skal en Kirkegaard udvides paa Kirkeeerens Beføstning, saa skal ogsaa Kirken udvides paa hans Beføstning, og skal der være Plads for de Døde, saa skal der ogsaa være Plads for de Levende. Det forekommer mig, at der er en ikke ringe Forskjel derimellem. At Kirkegaarde skulle udvides paa Kirkeeerens Beføstning, har været anerkjendt ved en uafbrudt Sædvane igjennem en Række af Aar, og derfor kan der ingen Tvivl være derom. Enhver veed, at det saa har været Sædvane, og i den Henseende er der givet Bestemmelse; men derimod er der ingen saadanne Bestemmelser og ingen saadan Sædvane med Hensyn til Kirkerens Udbidelse. Den høitærede Minister har maattet anerkjende, at han intet Tilfælde vidste, hvor Udbidelse af Kirken er bleven Kirkeeereren paabudt mod hans Villie, og der mangler saaledes den hele Række af Tilfælde, der retfærdiggjorde Hlnt. Den Døde skal have Plads, han indtager sin Plads for bestandig. Den Levende kan deels komme igjen og deels selv bidrage til at skaffe sig Plads; og det, vi bestrede, er ikke, at der skal være Plads i Kirken, men at Kirkeeererne skulle være forpligtede til at skaffe denne Plads. Der er — om jeg ikke feiler — i „norske Lov“ bestemt, at dersom Kirkeeereren ikke kan skaffe Plads til Hunsmaend og Indsiddere, skal han ikke have de Skillingen af dem, som de ellers skulde betale. Dette synes at være et analogt Tilfælde, hvor der anerkjendes, at man ikke kan fordrø af ham, at han skal udbide Kirken; men kun, at han